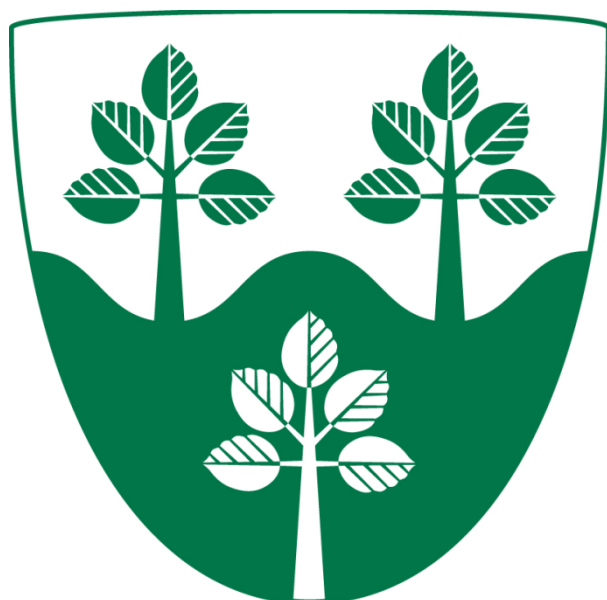

Budgetprocedure for budgetåret 2022

Samt budgetoverslagsårene 2023 – 2025.

Rebild
K O M M U N E

Budgetprocedure for Rebild Kommune – Budget 2022 – 2025.

1. Indledning.	3
2. Politiske temamøder og budgetseminar.	5
<i>Fælles temadrøftelser:</i>	5
<i>Politikker og kontrakter</i>	6
<i>Fagudvalgenes rolle</i>	6
<i>Budgetseminarer og lignende</i>	6
3. Tidsplan.	7
4. Forudsætninger i basisbudget.	9
5. Rammer for budgetlægningen i 2022-25	11
Særlige udfordringer for økonomien i 2022-25	11
Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2022.	14
6. Pris og Lønregulering 2022-25	15
7. Budgetforberedelsesfasen	15
8. Budgetforhandlingsfasen.	15
9. Høring og inddragelse.	16
10. Opfølgings- og informationsfasen.	17

1. Indledning.

Generelt

Der er i forbindelse med planlægningen af Rebild Kommunes budget 2022 samt overslagsårene 2023-2025 udarbejdet et sæt retningslinjer for budgetlægningen i form af nærværende budgetprocedure. Forvaltningen har udarbejdet oplæg til budgetproces for 2022-2025 med udgangspunkt i seneste års proces og erfaringerne herfra.

Rebild Kommune oplever en fortsat befolkningsfremgang, og befolkningstallet rundede i 2020 30.500 borgere, og der forventes at være 32.000 indbyggere i 2030. Der er stadig efterspørgsel efter boliger og byggegrunde, og selvom Coronakrisen vil påvirke beskæftigelsen negativt en rum tid endnu, forventes der fortsat en relativ høj beskæftigelse og en generel fornuftig økonomi. Den positive udvikling vi har oplevet de senere år, må forventes at aftage, som følge af Coronakrisen, men det må forventes at det fortsat kræver, at der også i de kommende år skal foretages investeringer, der understøtter udviklingen, især i en tid hvor økonomien er hårdt ramt. Den økonomiske politik, hvor bruttoanlægsniveauet blev fastlagt til 85 mio. kr., understøtter dette, ligesom, de i budgetforliget for 2021-24 besluttede anlægsprojekter de kommende 4 år understøtter udviklingen.

Udsigterne for den økonomiske politik på landsplan er i høj grad påvirket af Coronakrisen, men det er vanskeligt at vurdere konsekvenserne for Rebild. Der forventes ikke vækst i den offentlige økonomi i den kommende budgetperiode. De årlige forhandlinger med regeringen om kommunernes økonomi og finansiering forventes derfor ikke, at medføre bedre og større økonomiske rammer under ét. I forhold til regnskab 2020 viser de foreløbige regnskabstal at kommunerne samlet set overholder regeringsaftalen både på service og på anlæg.

Danmark og store dele af verden har i mer eller mindre grad været "lukket ned" grundet Covid-19 krisen i mere end et år. Krisen påvirker økonomien i alle dele af samfundet, både for den enkelte borger, for det private erhvervsliv og for den offentlige sektor. Det kommer til at påvirke kommunernes økonomi i 2022 og i en årrække fremad, men det er vanskeligt at vurdere hvor store konsekvenserne bliver både på kort og lang sigt.

Udfaldet af de årlige økonomiforhandlinger forventes derfor kun, at bidrage med nye "penge" i meget begrænset omfang, og sikkert kun i relation til eventuelle opgaveflytninger. Den nuværende regering har besluttet at kommunerne under ét skal have dækket udgifter som følge af den demografiske udvikling. Det betyder ikke pr. automatik at Rebild Kommune tildeles yderligere finansiering, da det bliver beregnet for kommunerne under ét. Det vil gælde såfremt den demografiske vækst i Rebild Kommune er højere end på landsplan. Der forventes stadig en betydelig usikkerhed, i forhold til finansieringstilskud og lånemuligheder, herunder tilskud og udligning, hvor vi stadig har til gode, at se de mere langsigtede virkninger af den nye udligningsreform.

For Rebild Kommune har usikkerheden i forhold til finansieringstilskud og lånemuligheder haft et økonomisk omfang på ca. 50-60 mio. kr., hvilket betyder, at Rebild Kommune fra år til år oplever stor usikkerhed for kommende års muligheder for, at finansiere såvel den daglige drift, samt den fornødne udvikling på anlæg.

Inden for disse snævre rammer skal det demografiske pres, med nye tilflyttere, flere nyfødte børn og en voksende gruppe af ældre, håndteres, under den forudsætning at udviklingen fortsætter og at den er højere end landsplansgennemsnittet. Endvidere er der som nævnt en forventning om, at tilskud og udligning samt særtilskud fortsætter på maksimalt nuværende niveau.

Der opleves fra såvel folketing, politikere, samt borgere en forventning om en bedre service og større krav til kvaliteten i den kommunale service samtidig med, at der i de senere års og kommende års økonomiaftaler er indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktioner. I Rebild Kommunes vedtagne budget er der også i de kommende år indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktion, som kræver løbende analyser og tiltag.

Processen for budgetlægningen 2022 holder fast ved den tidligere økonomiske kurs, som ligger inden for rammerne af den økonomiske politik, der er vedtaget i Byrådet.

Rebild Kommune har indenfor den nuværende anlægsramme på brutto 85 mio. kr. stort set kun mulighed for at prioritere de nødvendige investeringer, som følge af befolkningsudviklingen og deraf følgende infrastruktur, samt de mest nødvendige vedligeholdelses- og renoveringsopgaver, herunder de allerede igangsatte projekter. Nye større projekter vil alt andet lige kræve ny penge eller prioriteringen i allerede besluttede projekter.

Formål med budgetprocessen

Hovedformålene med budgetproceduren kan opdeles i følgende 4 hovedformål:

1. Budgetproceduren skal give overblik over budgetprocessen og sikre indsigt, gennemskuelighed og stort informationsniveau.
2. Budgetproceduren skal medvirke til, at fastholde målene i den økonomiske politik
3. Budgetproceduren skal medvirke til at skabe ejerskab til budgettet.
4. Budgetproceduren udgør en samlet vejledning over hvilket budgetmateriale, der skal anvendes samt hvornår og hvordan dette materiale tilvejebringes.

Økonomisk mål fra den økonomiske politik

Det er Byrådets mål, at:

1. have overskud på det skattefinansierede område inkl. renter og afdrag på lån.
2. have et bruttoanlægsniveau på 85 mio. kr. eksklusive ældreboliger, således at kommunens kapitalapparat som minimum bevares.
3. have en løbende kassebeholdning (opgjort efter kassekreditreglen), der udgør kr. 3.000 pr. indbygger, svarende til ca. 90 mio. kr. i 2021.
4. at låneoptagelse (indenfor det skattefinansierede område) primært sker, hvor det lovgivnings- eller aftalemæssigt er en forudsætning for kommunens finansiering af projekter eller aktiviteter.

5. der som udgangspunkt sker en nettoafvikling af kommunens samlede gæld over de kommende 4 år for dermed at sikre kommunens økonomiske handlemuligheder (Eksklusiv ældreboliger).
6. økonomiske udfordringer uden for det lovbundne område finansieres via omstillinger. Tillægsbevillinger på lovbundne områder finansieres om muligt ved træk på forud opbygget økonomisk råderum. Der tillades dog overførsel mellem årene i henhold til gældende vedtagne regler herfor.
7. taksterne på de brugerfinansierede områder følger omkostningsudviklingen.

Budgetprocessen er opdelt i 2 overordnede spor.

Det teknisk/administrative spor

Administrationen udarbejder et basisbudget ud fra retningslinjerne i denne budgetprocedure i perioden april 2021 - august 2021. I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer, som pris- og lønfremskrivning af budgettet, beregning af demografi for de normtalsbudgetterede områder, indarbejdelse af politiske beslutninger med virkning for 2022 – 2025, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v., samt øvrige politiske beslutninger.

Det politiske spor

I april 2021 besluttes nærværende budgetprocedure og herefter kan budgetarbejdet startes op i fagudvalgene.

De overordnede rammer for budgetarbejdet fastlægges således gennem vedtagelsen af nærværende budgetprocedure, mens det mere konkrete arbejde indenfor fagudvalgenes egne rammer, kan planlægges i de enkelte fagudvalg i forhold til særlige ønsker og/eller budgetudfordringer.

I budgetproceduren anbefales det at der tages stilling til eventuelle mål for råderum, reduktioner, kassebeholdning og lignende, der afviger fra målene i den økonomiske politik jf. overfor.

I foråret kan budgetdrøftelserne således starte i fagudvalgene indenfor de kendte økonomiske rammer i eksisterende budgetter og igangværende processer. Fagudvalgene kan, hvis det ønskes få en nærmere præsentation af deres budgetområder på et temamøde i forbindelse med et fagudvalgsmøde eller på et særlig aftalt møde.

I juni 2021 formodes det, at kommunerne modtager de første meldinger om de økonomiske rammer, da regeringsaftalen forventes vedtaget senest primo juni 2021. Der er i tidsplanen lagt op til, at Regeringsaftalen samt de første signaler vedrørende budgettet for 2022 præsenteres for Byrådet på temamøde i juni måned før Byrådsmødet. Der vil også her være en eventuel opfølgning på udvalgenes budgetdrøftelser i foråret.

I august afholdes budgetseminar for Byrådet, hvor basisbudgettet og udfordringer for 2022-25 bliver præsenteret og drøftet. Herefter bliver den følgende budgetproces primært politisk.

2. Politiske temamøder og budgetseminar.

Fælles temadrøftelser:

I budgetprocessen i foråret lægges der op til, at økonomiudvalg/Byråd kan udvælge særlige temaer, som kan have et større tværgående politisk fokus, og hvor eventuel tilførsel og prioritering af ressourcer er et fælles anliggende.

Umiddelbart er det ikke entydigt, hvad et tema skal og kan omfatte/- indeholde. Det kan være temaer af strategisk betydning for kommunens udvikling, konkrete fagområder, større reformer mv.

Politikker og kontrakter

Der er i en tidlig budgetproces også mulighed for, at evaluere og drøfte eksisterende politikker i Byrådet, mens fagudvalgene kan drøfte overordnede temaer for udvalgenes ansvarsområder. Dette kan iværksættes eksempelvis via diskussionsoplæg fra centrene (Direktørerne).

Fagudvalgenes rolle

Fagudvalgenes rolle før sommerferien er en del af budgetforberedelsesfasen, mens selve behandlingen af de økonomiske rammer, afventer finansieringsgrundlaget og derfor er planlagt efter budgetseminaret i august måned.

Jo tidligere processen startes jo mere tid til drøftelser i fagudvalgene og mere tid til bearbejdning af budgettet, ligesom det vil give lejlighed til at drøfte eventuelle forslag til prioriteringer indenfor egne udvalgsrammer.

Fagudvalgene skal have løbende drøftelser omkring det indholdsmæssige, og samtidig skal fagudvalgene løbende foretage nødvendige tilpasninger/omstillinger af fagudvalgenes aktiviteter inden for rammerne af det oprindelige budget. Dette kan blandt andet være med udgangspunkt i eventuelle udfordringer i forhold til resultatet af den løbende økonomiopfølgning på de respektive områder og det senest kendte regnskabsresultat.

Administrationen anbefaler, at alle udvalgene på et ordinært møde i maj/juni har et punkt på dagsordenen til en særlig budgettemadrøftelse, hvor Fællescenter Økonomi deltager med et oplæg om udvalgets budget og de tilknyttede økonomiske rammer.

Budgetseminarer og lignende

Temamøde om ny befolkningsprognose afholdes den 28. april ([forud for byrådsmødet](#))

Visionsdag for Byrådet – 19.maj 2021

Foreløbige temaer

- Befolkningsprognose

- FN's verdensmål
- Borgerinddragelse

Budgettemamøde afholdes 23. juni 2021 (forud for byrådsmødet)

- Tema: Regeringsaftalen
- Orientering om økonomiaftalen.
- Oplæg:
 - Kort præsentation af Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen.
 - Udfordringer

Budgetseminar 23. august 2021.

- Tema: Basisbudget 2022-2025
- Oplæg:
 - Status på økonomien (ØKV2)
 - Præsentation af basisbudgettet for kommende år
 - Udfordringsbilledet

3. Tidsplan.

Der er udarbejdet en tidsplan for budgetprocessen. Tidsplanen er udtryk for den proces, der er ønskværdig dels set fra administrationens side og dels medvirkende til, at den demokratiske proces med dertil hørende høringer og medinddragelse af brugere, borgere og ansatte kan forløbe tilfredsstillende. Der er tale om en tidsmæssig stram proces omkring høringsfaser, grundet de lovgivningsmæssige rammer for den politiske behandling af budgettet.

	Dato/periode	Aktivitet	hvem
	Budgetforberedelsesperioden inklusiv indledende og drøftelser		
		Fællesmøde med Hovedudvalget	ØK
	Aflyst	Visionsdag	Byråd m.fl.
		Dialogmøde med Hovedudvalget	ØK + HU
	April – juni	Indledende gennemgang og drøftelse af udvalgenes nuværende budgetgrundlag og eventuelle budgetudfordringer. Herunder eventuel gennemgang af ressourcetilodelingsmodeller m.v. Der vil endvidere være mulighed for at drøfte eventuelle temaer	Fagudvalg
	27. april	K-98 møde. Forberedelse af borgmestermøde vedrørende økonomiforhandlinger 2022.	Kommunaldirektør
	28. april	Temamøde om ny befolkningsprognose (<u>forud for byrådsmødet</u>)	Byråd m.fl.
	28. april	Frist for indberetning af de første prognosetal for regnskab 2021	Økonomi
	29. april	Borgmestermøde. Vedrørende de forestående økonomiforhandlinger.	Borgmester
	19.maj	Visionsdag for Byrådet – afløser aflyst visionsseminar	Byrådet
	Medio juni	Orienteringsmøde om regeringsaftalen med KL	Økonomiudvalg

	Dato/periode	Aktivitet	hvem
	23. juni Før byrådsmøde	Budgettemamøde: opsamling på fagudvalgenes bud- getdrøftelser i foråret, samt orientering om økonomiaf- talen m.v.	Byråd
	Primo august	Fællescenter Økonomi og IT ansøger om lånedispensa- tioner ud fra foreløbig anlægsprogram/investeringsover- sigt for 2022	Økonomi
Budgetbehandlingsperioden			
	23. august kl. 8.30 – 13	Budgetseminar. Præsentation af basisbudget og ud- valgte temaer m.v. (halvdags)	Byråd
	19. august	Frist for 1. prognose indberetning af budget 2022, samt 2. prognose for regnskab 2021 til KL	Økonomi
	25. august	K-98 møde – forberedelse af borgmestermøde, samt drøftelse af landsprognosen vedrørende budget 2022 og regnskab 2021.	Kommunaldirektør
	2. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2022, samt forventet regnskab 2021.	
	6. september	ØK udmelder budgettrammer til fagudvalg og forholder sig til eventuelt svar på lånedispensationer	Økonomiudvalg
	7. og 8. sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
	9. september	Sidste frist prognosetal for budget 2022 sendes til KL.	Økonomi
	14. september	K98 møde - forberedelse af Borgmestermøde – samt drøftelse af landsprognosen for budget 2022	Kommunaldirektør
	15. september	Fællesmøde mellem ØK og Hovedudvalget ØK indstiller budgettet til 1. behandling	ØK + HU
	22. september	1. behandling BY	Byråd
	23. september	Budgetorientering efter byrådets 1. behandling med henblik på kommende høring. Orienteringen foregår di- gitalt.	HU, Kontrakthol- dere m. v
	24. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2022.	
	28 og 29. sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
	23. september – 1. oktober	Høring. Frist for høringssvar den 1. oktober kl. 8.00	Alle
	30. september	Sidste frist prognosetal for budget 2022 sendes til KL.	Økonomi
	4. oktober	Høringsmateriale udsendes til BY på mail	Økonomi/ centre.
	5. oktober kl. 8.30.	Budgettemadag – behandling af høringssvar og budget- forhandlinger m.v. (tidligere budgetaften)	Byråd
	6. oktober kl. 12	Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag	Byråd
	7. oktober	Ekstraordinært møde i ØK. Indstilling af budgettet til 2. behandling	Byråd
	14. oktober	2. behandling i BY	Byråd
	15. oktober kl. 10	Budgetorientering for lederforum+ HU	HU, Kontrakthol- dere m. v

Opfølgings- og informationsfase			
	Oktober	Udsendelse af budgetinformation til hhv. medarbejdere, brugere, borgere og institutioner	Økonomi
	Oktober/novem- ber	Repræsentantskabsmøde KL – med budgetresultat og forventet regnskab på dagsordenen	Borgmester
	11. november	Frist for indberetning af prognosetal for regnskab 2021 til KL	Økonomi
	December	Budget udsendes og offentliggøres på www.rebild.dk .	Økonomi

4. Forudsætninger i basisbudget.

Med udgangspunkt i, at der skal foreligge et færdigt basisbudget til budgetseminaret i august er der opstillet følgende retningslinjer.

Drift.

Til den politiske behandling jf. ovenfor udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politiske vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra **oprindeligt budget 2021**.
- Konkrete politiske beslutninger fra Byrådet med konsekvens for budget 2022 – 2025 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen. En eventuel justering af P/L er beskrevet under afsnittet råderum senere.
- Konsekvenserne af ny lovgivning, herunder områder omfattet af bloktilskudsregulering, det udvidede totalbalanceprincip (DUT) med indvirkning på budgettet for Rebild Kommune **indarbejdes i basisbudgettet**, hvis beløbet er over +/- 100.000 kr. Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager.
- Særlige temaer i regeringsaftalen, hvor der afsættes konkrete puljer eller fjernes tidligere afsatte puljer, som ikke indgår i (DUT) budgetteres med Rebild Kommunes andel heraf, såvel når der tilføres eller fjernes puljemidler. Eksempler herpå fra de seneste år er sundhedsområdet, hvor der er aftalt nye puljemidler til det nære sundhedsvæsen, ligesom tidligere ekstraordinære puljer til eksempelvis ældreområdet og folkeskolen er fjernes/reduceres. Denne type puljer indgår i regeringsaftalen. Nye midler indarbejdes i basisbudgettet, mens midler der afskaffes fjernes fra basisbudgettet.
- De seneste år har dele af regeringsaftalen ikke kunne afsluttes før en endelig vedtagelse af finansloven, som ligger efter Rebild Kommunes budgetvedtagelse. De konkrete forslag som "udskydes" til finanslovsforhandlingerne indarbejdes ikke i basisbudgettet.
- For de normbudgetterede områder (skoler, børneinstitutioner og ældrecentre) er der politiske vedtagne tildelingsmodeller, som indarbejdes i basisbudgettet. Dette indebærer, at den demografiske udvikling for disse områder indarbejdes i basis.
 - For folkeskoleområdet tager budgetteringen udgangspunkt i den senest vedtagne ressourcetildelingsmodel samt i elevtallet pr. august 2021 – det nye skoleår, antallet af indmeldte elever.
 - For 10. klasse er der indarbejdet en justeringen til tildelingsmodellen, der indebærer, at elevtallet reguleres med faktisk indskrevne den 5. december.
 - For SFO-området tages der udgangspunkt i den seneste vedtagne ressourcetildelingsmodel, samt forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal.

- For daginstitutionsområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne ressourcetildelingsmodel og forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal. Herunder en fortsættelse af eventuelt besluttede midlertidige løsninger, der løber ind i 2022.
 - For de modeller på dagtilbuds- og skoleområdet hvor der anvendes socioøkonomiske faktorer, skal der ske genberegning hvert 4. år – næste gang i 2024 (budget 2025).
 - Budgettet til ejendomsudgifter på dagtilbud og skoler reguleres årligt på baggrund af de sidste 3 års forbrug. Dog således at det samlede budget er uændret.
 - For ældreområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne tildelingsmodel, således at befolkningstallet pr. 1 januar 2021, danner den økonomiske ramme for budget 2022.
 - For det specialiserede socialområde tages der udgangspunkt i den vedtagne budgettildelingsmodel. Modellen tager udgangspunkt i den konkrete aktivitet, som er kendt fra afrapporteringen af den løbende disponering pr. maj.
- Bidrag til den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet budgetteres med udgangspunkt i niveauet i budget 2021, korrigeret i forhold til KL´s skøn over de enkelte kommuners finansieringsandel.
 - For de lovbundne/konjunkturafhængige områder (bistandsydelser, sikringsydelser, flygtninge mv.) udarbejdes basisbudgettet på baggrund af niveauet i budget 2021 og kendte udmeldinger i forhold til forventede antal flygtninge i 2022. Overførselsområderne (førtidspension, kontanthjælp mv.) vurderes i forhold til aktivitetsforventningerne i det kommende år. Der redegøres særskilt over konsekvenserne heraf.
 - For renovation m.v. tages der udgangspunkt i niveauet i budget 2021 og en genberegning af takster med henblik på at området følger omkostningsudviklingen.
 - Gebyrer og andre indtægter der er fastsat af cirkulærer, eller en konsekvens af politiske beslutninger justeres i forhold til de forventede/beregnete konsekvenser.
 - Er der eventuelle tvivlstilfælde omkring, hvad der kan og ikke kan indarbejdes i basisbudgettet, skal det i budgetprocessen frem til basisbudgettet drøftes med kommunaldirektøren og / eller Økonomichefen.

Særligt om budgetønsker og udfordringer.

Da de økonomiske rammer i budgetlægningen vurderes at være yderst begrænsede, forudsættes det som udgangspunkt, at eventuelle budgetønsker og udfordringer søges løst indenfor de enkelte udvalgs rammer.

Anlæg

Forslag til investeringsoversigt til basisbudget 2022 – 2025 behandles indledende på Økonomiudvalget. Bruttobudgettet er i den økonomiske politik fastsat til 85 mio. kr. Anlægsindtægter indarbejdes med tidligere års budgetoverslag.

Finansiering

Skatter, tilskud og udligning

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag, dog således, at der laves konkrete vurderinger / beregninger af de vurderede økonomiske konsekvenser af selvbudgettering i forhold til statsgaranti.

Lån

I basisbudgettet forudsættes der en lånoptagelse i 2022-25 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser og Rebild Kommunes økonomiske politik. Dette betyder, at der som udgangspunkt budgetteres med en lånoptagelse svarende til kommunens mulige låneramme inklusive en vurdering af lånedispensationsmuligheder. Byrådet besluttede i budget 2021-24 at nedsætte forventningerne til lån med 10 mio. kr. Dette indebærer at der forudsættes en lånemulighed i budgettet på i alt 15 mio. kr.

5. Rammer for budgetlægningen i 2022-25

Særlige udfordringer for økonomien i 2022-25

Det forventes som i de seneste år, at kommunerne vil være underlagt en meget stram økonomisk politik med stigende krav til prioritering og effektivisering og en begrænsning i de kommunale indtægtsmuligheder.

I det vedtagne budget for 2021-24 viser bundlinjen et overskud i 2022 på ca. 6,6 mio. kr. og overskud i 2023 på ca. 7,5 mio. kr. og et overskud i 2024 på ca. 23 mio. kr.

Nedenfor redegøres kort for større finansieringsmæssige og økonomiske udfordringer for budgetårene 2022-25.

I økonomiaftalen for 2021 blev der sikret en permanent videreførelse af finansieringstilskuddet (likviditetstilskud) på 3,5 mia. kr. Rebild Kommunes andel heraf i 2021 er på 28 mio. kr. Ved den politiske vedtagelse af budget 2021-24 er det forudsat, at Rebild Kommunes tilskud vedbliver at være 28 mio. kr. årligt.

Råderumsreduktioner og budgetudfordringer i 2022-2025.

I budget 2021 blev det besluttet at udfase den råderumsreduktion på 0,5 % der har været gældende siden 2016. Aftalen betød, at råderumsreduktionen via fremskrivningen fremadrettet skulle indregnes med 0,3 % i 2022, 0,15 % i 2023 og herefter skulle der ikke indregnes en råderumsreduktion via fremskrivningen. Reduktionen var beregnet til 5,5 mio. kr. i 2022 (men

reelt kun 4,5 mio. kr. da Arbejdsmarkedsudvalgets konjunkturområder vedr. overførselsindkomster m.v. er beregnet konkret, og derfor er udeladt af råderumsreduktionen).

Der blev endvidere indregnet en budgetreduktion i 2022-24 som følge sagen vedrørende moderniseringsplan og kapacitetstilpasning.

Efter budgetvedtagelsen har et flertal i Byrådet i januar 2021 besluttet, at sagen vedrørende moderniseringsplan og kapacitetstilpasning udsættes. Det blev i den forbindelse endvidere besluttet, at de aftalte driftsbudgetudvidelser, der er planlagt indfaset fra og med 2022 samtidig skulle udsættes.

I nedenstående skema er konsekvenserne for basisbudget 2022-25 oplyst. Beslutningen indebærer blandt andet, at beslutningen om at udfase råderumsreduktionen rulles tilbage, således at der igen er indarbejdet 0,5 % i råderumsreduktion for alle årene. Det bemærkes, at reduktionen ikke er medtaget som en pulje, men i stedet er en del af bundlinjen.

I mio. kr.	2022	2023	2024	2025
Moderniseringsplan og kapacitetstilpasning	-14,0	-14,0	-14,0	-14,0
Generelt løft af folkeskolen	3,0	3,0	4,5	4,5
Øget tildeling dagtilbud		3,0	4,5	4,5
Demens sygeplejerske	0,5	0,5	0,6	0,6
Demens koordinator og rehabilitering	1,0	1,1	1,3	1,3
Sundhedsplejen – småbørn	0,5	0,6	0,6	0,6
Råderumsreduktion	3,5	5,3	8,7	8,7
I alt	-5,5	-0,5	6,2	6,2

Anm. Negativt fortegn = mindre finansiering (forværring af bundlinjen)

Der er ikke taget stilling til en konkret udmøntning på de enkelte områder af råderumsreduktionen. Den er automatisk reduceret på alle de kommunale budgetområder, og den realiserede "besparelse" er besluttet anvendt til en generel forbedring af bundlinjen. Der ligger således en forventning til, at det er de enkelte områder, der selv via effektiviseringer eller besparelser lokalt udmønter reduktionen.

Demografisk udvikling

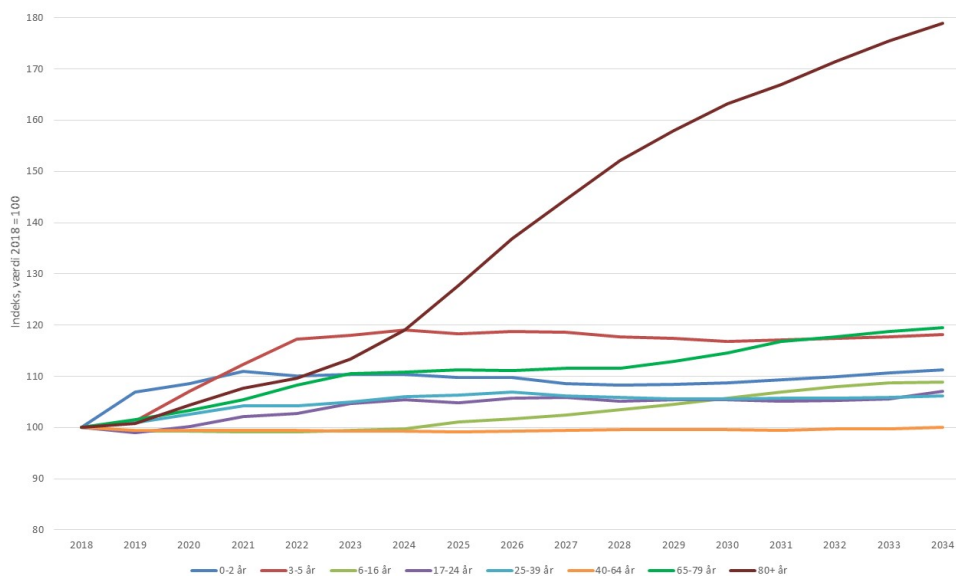
Rebild Kommune har oplevet en stor vækst i befolkningen i de seneste år. Dette er positivt for økonomien, men det indebærer også udgifter. Det afhænger dog i høj grad af hvilke aldersgrupper, der er tale om. Der har fra 1. kvartal 2020 til 1. kvartal 2021 været en befolkningstilvækst på 405 borgere.

Den aldersmæssige spredning fra 1. kvartal 2020 til 1. kvartal 2021 er vist i nedenstående tabel.

Ændring i aldersfordeling			
Aldersgrupper	1. kv. 2020	1. kv. 2021	Ændring
0-2	1.115	1.205	90
3-5	1.124	1.202	78
6-9	1.564	1.512	-52
10-16	2.970	2.940	-30
17-24	2.125	2.145	20
25-39	5.038	5.194	156
40-64	10.289	10.261	-28
65-79	4.505	4.622	117
80+	1.383	1.437	54
I alt	30.113	30.518	405

Kilde: Danmarks Statistik

Tendensen i udviklingen på lidt længere sigt kan ses af nedenstående prognose over udviklingen i aldersgrupper i Rebild Kommune. I hovedtal ses det, at såvel den yngste som den ældste del af befolkningen stiger betydeligt i de kommende år, og det vil presse den kommunale økonomi lokalt. Befolkningsvæksten forventes modsat samtidig at generere en stigende økonomisk vækst via eksempelvis stigende skatteindtægter, ligesom det nuværende tilskudssystem vil generere flere indtægter som følge af befolkningsvæksten. Med det nuværende finansieringssystem mellem stat og kommuner er der en forsinkelse i indtægtssiden på op til 3 år.

De demografiske udsigter vil udfordre økonomien og budgetlægningen i Rebild Kommune, særligt i forhold til en forventning om, at de økonomiske rammer i bedste fald vil svare til 0-vækst på landsplan.

Der vil derfor være et fortsat og øget krav til prioritering og effektivisering. En anden udfordring i denne sammenhæng er de lokale ønsker til opprioriteringer af bestemte områder eksempelvis veje, bygninger, serviceniveauer m.v.

I nedenstående tabel er der vist udvalgte overordnede nøgletal for budget 2021.

Ressourceforbruget på 19 udgiftsområder, budget 2021				
Eco-nøgletal(VIVE)	Rebild Kommune	Smnl. Gruppen	Region Nordjyll.	Hele landet
Dagtilbud, kr. pr. 0-5 årig	61.577	67.875	71.341	75.474
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	79.182	78.181	84.223	82.570
Tilbud til ældre, kr. pr. 65+ årig	42.308	41.655	42.671	43.036
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-64 årig (ekskl. forsikrede	3.468	4.195	4.789	5.156
Sygedagpenge kr. pr. 17-64 årig	1.913	2.083	2.527	2.114
Førtidspensioner kr. pr. 17-64 årig	5.621	7.011	9.668	7.760
Personlige tillæg mv. pr. pensionist	435	462	545	495
Forsikrede ledige kr. pr. 17-64 årig	3.543	3.036	4.253	4.150
Børn/unge med særl. behov, kr.pr. 0-22 årig	8.762	8.947	12.384	10.592
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18-64 årig	7.656	8.420	12.145	9.226
Tilbud til udlændinge, kr. pr. 18-64 årig	294	367	362	344
Revalid., ress.forløb og løntilskud pr.17-64 årig	5.021	5.003	5.955	4.664
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indb.	1.242	1.562	1.738	1.805
Vejvæsen kr. pr. indb.	1.016	1.449	1.101	972
Redningsberedskab kr. pr. indb.	213	228	335	256
Administration mv. kr. pr. indb. (ekskl. lønpuljer,tjenestem.pension og interne forsikringspuljer)	5.777	6.636	7.466	6.410
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	2.905	2.741	3.094	3.021
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb. kr.pr. indb.	4.381	4.355	5.072	4.994
Natur- og miljøbeskyttelse kr. pr. indb.	287	183	315	149

Sammenligningsgruppens størrelse og sammensætning er forskellig fra område til område, idet sammenligningsgruppen er valgt på grundlag af behovsstrukturen på det enkelte område samt kommunens ressourcesituation.
Der henvises til de mere detaljerede tabeller samt oversigterne over sammenligningsgrupperne.

Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2022.

Det vurderes nødvendigt med et vist råderum til politisk prioritering, samt at sikre et vist likviditetsoverskud, som kan og skal fungere, som en nødvendig finansiel buffer.

Såfremt der skal tilvejebringes et råderum, kunne det eksempelvis være via;

- **Reduktion af fremskrivning på løn og priser**

Der indarbejdes jf. ovenfor en løn og prisreduktion på 0,5 % i basisbudget 2022-25. Det realiserede råderum er i praksis ikke til disposition i 2022-25, det vil ikke fremtræde som en råderumspulje, da det som tidligere år er anvendt til styrkelse af kassen.

Byrådet kan naturligvis træffe en ny beslutning om yderligere reduktion af fremskrivningen. En ny generel reduktion af alle driftsbudgetter via lavere fremskrivning på løn og drift på eksempelvis 1 % på driftsrammen vil betyde et potentiale på ca. 15,0 mio. kr. pr. år. Det vil give den "udfordring", at selve besparelsen skal udmøntes lokalt, gennem effektiviseringer, omlægninger og servicereduktioner på alle kommunale områder.

- **Målrettede reduktioner og effektiviseringer**

Det vil endvidere være muligt at beslutte mere målrettede reduktioner.

6. Pris og Lønregulering 2022-25

Der tages udgangspunkt i KL's skøn over pris og lønudviklingen 2022-25, samt eventuelle justeringer besluttet af Byrådet, herunder råderumsreduktion på 0,5%. Det overordnede udgangspunkt for 2022-25 vil endvidere blive korrigeret for faktiske ændringer i løn- og prisudviklingen for tidligere år.

7. Budgetforberedelsesfasen.

I budgetforberedelsesfasen før sommerferien foretages såvel den administrative som politiske budgetforberedelse, hvor der arbejdes ud fra de givne rammer med henblik på præsentation af et basisbudget på budgetseminaret i august måned.

Driftsbudget:

Driftsbudgettet opdeles først efter udvalg og derefter i sektorer (kapitalmidler).

Budgetændringer skal ske under hensyntagen til den overordnede målsætning på området og indenfor de givne bevillingsniveauer. Ønskes en budgetomplacering mellem to aktivitetsområder eller en bevillingsændring, skal det fremgå og være en tydelig del af beslutningsgrundlaget, som forelægges Økonomiudvalget og Byrådet til godkendelse.

Anlægsbudgettet:

Der udarbejdes en anlægsoversigt til støtte for budgetprocessen med udgangspunkt i den vedtagne investeringsoversigt i budget 2021-24. Budget 2025 vil i basis 2022 sættes lig de rammer, der er på de enkelte udvalg i 2024.

8. Budgetforhandlingsfasen.

Denne fase starter efter Byrådets budgetseminar i august måned

Økonomiudvalgets budgetbehandling:

Med baggrund i basisbudgettet samt fagudvalgenes budgetbidrag behandler Økonomiudvalget basisrammerne, inden disse fremsendes til fagudvalgene.

Økonomiudvalget træffer beslutning om at indarbejde tekniske korrektioner m.v.

Økonomiudvalget beslutter på dette tidspunkt, hvorvidt der sammen med basisbudgetterne også skal udmeldes konkrete effektiviserings og/eller sparekrav indenfor det enkelte udvalgs ramme.

Fagudvalgenes behandling:

Fagudvalgenes behandling af basisbudgettet begynder i september måned på baggrund af basisbudgettet, samt drøftelserne på budgetseminaret i august og udmeldingerne fra ØK.

Fagudvalgene behandler basisbudgettet og angiver eventuelle ændringer i henhold til den vedtagne procedure i budgetprocessen, samt opsamlinger fra de tidlige budgetdrøftelser i foråret. Fagudvalgene angiver eventuelle analyser, der ønskes udarbejdet til brug for den videre budgetproces. Ligeledes kan der i denne fase, indenfor rammerne, fremsættes konkrete ændringsforslag til budgettet.

Udvalgenes budgetbidrag skal som udgangspunkt overholde udvalgets egen økonomiske driftsramme, som er udmeldt i forbindelse med basisbudgettet og/eller Økonomiudvalgets rammeudmelding.

Udvalgenes forslag har form af ændringer til det eksisterende basisbudget. Aktivitetsudvidelser, der ikke kan finansieres indenfor den eksisterende ramme, indarbejdes ikke i budgetbidraget, men fremsendes til Økonomiudvalget til behandling.

Byrådets budgetbehandling:

Det reviderede budget (budgetforslag) anvendes i forbindelse med byrådets 1. behandling af budgettet d. 22. september og den efterfølgende vedtagelse den 14. oktober 2021.

Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag til budgettet er d. 6. oktober 2021 kl. 12.

Ændringsforslagene udsendes til byrådets medlemmer elektronisk og behandles på Økonomiudvalgets møde d. 7. oktober 2021.

Der er endvidere indarbejdet budgetdag d. 5. oktober 2021 kl. 8.30 med budgetforhandlinger, samt præsentation og drøftelse af de indkomne høringsvar. Fristen for høringsvar er fastsat til den 1. oktober kl. 8., og de udsendes til Byrådet den 4. oktober i elektronisk form (mail).

9. Høring og inddragelse.

Der ønskes så stor åbenhed om budgetfasen som muligt. Høringen af budgettet er placeret mellem 1. og 2. behandling af budgettet, da det forventes, at det er på dette tidspunkt, der indholdsmæssigt er det bedste grundlag for de høringsberettigede.

Derudover kan der vælges en række andre former for inddragelse af borgere og brugere i budgetprocessen i form af bl.a.:

- Dialogmøder mellem Økonomiudvalget og Hovedudvalget – praktiseres i nuværende proces
- Tema / dialogmøder med interessenter.

Høringsmaterialet udsendes ultimo uge 38 med mulighed for drøftelser i uge 39.

De høringsberettigede parter tilskrives umiddelbart efter vedtagelsen af denne procedure, således, at der er god tid og mulighed for at tilrettelægge den decentrale høring mest hensigtsmæssigt i forhold til, at det er en sammenpresset periode imellem byrådets 1 og 2 behandling.

10. Opfølgings- og informationsfasen.

Efter vedtagelse af budgettet foretages den efterfølgende budgetinformation til medarbejdere, brugere, institutioner og borgere i Rebild Kommune.

Der udarbejdes materiale til:

- Internettet: Anvendes til bred informationsdeling. Her offentliggøres budgettet i sin helhed
- Det trykte budget udleveres i begrænset omfang. Det trykte budget er færdig medio/ultimo december.
- Der vil endvidere blive udsendt informationsmateriale om budgettet til lederforum og Hovedudvalget den 24. september (før høring) og den 15. oktober (efter budgetvedtagelsen) afholdes der informationsmøde om det vedtagne budget for Lederforum og Hovedudvalget.

Fællescenter Økonomi og IT står for at udarbejde, mangfoldiggøre og udsende ovenstående information i samarbejde med øvrige centre.

Dertil kommer indberetning af det vedtagne budget til Social- og Indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Statistik m.v.